

Ordföranden har ordet

Hej

Då har snart ännu ett år passerat med många positiva och en del negativa händelser, det är ju så ett bra år skall se ut. Vi har kunnat hälsa VHFIMs medlemmar välkomna i SIK och styrelsen består nu av både gamla SIKar och medlemmar från VHFIM. Hela SIK har också inviterats till de traditionella Vår- och Höstmötena med middag på Annebergsgården som varit trevliga tillställningar.

Vi har också haft en rad intressanta föredrag och företagsbesök under året. För referat se tidigare SIK-Aktuellt och referat i detta nummer.

För det nya året 2025 planerar vi en fortsättning med föredrag och studiebesök och givetvis ett Vår- och Höstmöte på Annebergsgården.

Vi diskuterar även ett utökat samarbete med MTDÄ (Malmö teknologförbund de äldre) om hur vi gemensamt kan intressera teknikorienterade ungdomar att gå med i SIK för att få tillgång till etablerade teknikers erfarenheter och kontakter. I diskussionerna ligger

också en koppling till Malmö kommun och Malmö universitet.

Vi är måna om att skapa en möjlighet för teknikorienterade ungdomar i regionen att hitta rätt kompetens och kontakter på det lokala planet eftersom det globala frågorna klaras via google och internet.

Jag önskar er alla en **God Jul och ett Gott Nytt År** och att vi går in i det nya året med positiv förväntan och att vi gör det bästa av varje dag. Då får vi ju 365 glada dagar under 2025!

Sven Eriksson

Program

Tid: 23 januari 2025 kl 17.00

Plats: Malmöhus Slott, ingång
Museets reception

Artificiell intelligens, med fokus på generativ AI

Lars Tufvesson, en av våra medlemmar i styrelsen, jobbar som mjukvaruarkitekt och kan ge oss en inblick i hur detta moderna verktyg kan användas i praktiken.

Är det en hjälp i vardagen? Är det för riskfyllt? Ja, vad vill vi veta? Många frågor för alla oss som inte riktigt kan förstå det hela.

Lars kommer att ge oss en översikt över generativ AI, där tränade modeller genererar nytt innehåll såsom text, foton och videor, på ett sätt som efterliknar mänskliga kreativa processer.

Vidare visar Lars hur man kan komponera musik och generera färdiga låtar med sång och allt genom att samarbeta med AI.

Anmälan gör du enklast till sik@skanskaingenjorer.se senast den 18:e januari, eller med ett telefonsamtal till Anita på nummer 0709-46 04 04.

”Rent vatten”

I slutet av februari är en föreläsning av Kenneth M Persson, professor vid Lunds Universitet, inplanerad.

Kenneth kommer bl a att tala om våra möjligheter att ha rent vatten idag och i framtiden.

Då tid för arrangemanget ännu inte är avtalad återkommer kansliet med en inbjudan via mail så snart det är fastlagt.

Tid: 18 mars 2025 kl 18.00

Plats: Annebergsgården, Malmö

Vårt Kockums i ord och bild

Helge Ström-Olsen, tidigare ordförande i Varvshistoriska föreningen, berättar om Kockums, ett av Malmö största företag genom tiderna.

Kvällen kombineras med middag och inbjudan med detaljerad information kommer i mitten av februari via mail till alla medlemmar. Boka in dagen redan nu i Din kalender.

Referat Maxima - den kommande avloppstunneln under Malmö

Den 19 september informerade Ulf Nyberg från VA SYD oss om det gigantiska projektet att säkerställa att regnvatten och avloppsvatten inte kan översvämma och förorena vårt samhälle såsom vi har sett det ske nu senast i norra Spanien.

Idag har vi ett lite äldre rörsystem som är dimensionerat för att ta hand om 300 000 människors avloppsvatten från Malmö stad och efter skyfallsregn "bräddas" en del direkt ut i stadens kanaler. Detta är en av orsakerna till att vi inte kan bada i kanalerna. Till OS i Paris hade man beslutat att göra Seine som flyter genom staden tillräckligt ren för att det skulle vara möjligt att ha vissa tävlingar i floden. Nu är det Malmös tur att rensa upp i avloppsvattnet.

Därför har VA SYD arbetat fram ett jätteprojekt kallat Maxima efter den Romerska "Cloaca Maxima" som byggdes redan 600 år före Kristi födelse. Det är ett gigantiskt projekt som beräknas kunna tagas idrift 2035-2037 till en beräknad kostnad av 17,5 miljarder kronor.

Avloppsfrågor har traditionellt varit enskilda kommuners ansvarsområden, men för att bygga Maxima har ett antal sydvästskånska kommuner gått samman för att lösa

ett gemensamt problem. Burlöv, Lomma, Lund och Malmö ingår i projektet som eventuellt kan utökas med ytterligare någon kranskommun. Tanken är att öka kapaciteten från dagens 300 000 till 800 000 människors avlopp plus dagvatten utan att behöva "brädda" även efter stora regn.

Ulf berättade både om komplexiteten i att styra ett så stort projekt och om tekniken som kommer att användas. Genom att många kommuner är inblandade under lång tid behövs en robust projektstyrning med möjligheter till både påverkan och stabilitet. Genom en s k "Mottagning" säkerställs detta.

Själva motorn i det tekniska systemet blir Sjölunda reningsverk som kommer att byggas ut kraftigt.

Vidare kommer det renade vattnet att släppas ut i Lommabukten 4 km från land och inte som idag 2 km i ett område där havsströmmarna är starka. Tillflödena till Sjölunda kommer att helt förändras från dagens ledningar till ett antal tunnlar under Malmö stad och omgivning.

Det kommer bli att byggas en stadstunnel från Turbinen i västra Malmö under stora delar av stadens

bebyggelse och ut till Sjölundaverket.

Ulf's alla bilder som förevisades under föreläsningen finner Du som en separat fil i Din mail tillsammans med utskicket av SIK-Aktuellt.

Genom Maximaprojektet hoppas vi slippa se översvämningsbilder från Malmö och med lite tur kan vi ta oss ett dopp i kanalerna under varma sommandagar.

Det var ett mycket uppskattat föredrag som vi fick av Ulf Nyberg.

/Sven Eriksson

100-årsstiftelsens resestipendiat 2024 – Joachim Bjöklund

Jag tilldelades Skånska Ingenjörsklubbens 100-årsstiftelsens resestipendium 2024. Med detta stipendium fick jag möjlighet att närvara på International Carbohydrate Symposium (ICS) i Shanghai, Kina.

Jag doktorerar inom organisk kemi med specialisering inom kolhydratkemi. Mitt primära mål är att utveckla nya antibakteriella och antivirala läkemedel med modifierade kolhydrater som fokus. Jag utvärderar mina syntetiserade molekylers affinitet mot mål-

enzymet/proteinet med hjälp av biofysikaliska metoder, för att utvärdera om mina molekyler är tillräckligt effektiva för att användas som läkemedel.

ICS är den största konferensen inom mitt område, kolhydratkemi. Jag fick ta del av många inspirerande föreläsningar från de största professorerna inom mitt fält, såsom Alexander Demchenko, George O'Doherty och Clay Bennett samt träffa en mängd världsliga kollegor för att dela idéer, inspiration och vår passion för kolhydratkemi.

Dessa föreläsningar gav mig nya spännande idéer till min egen forskning vilket jag är oerhört tacksam för. Jag ställde även upp med min egen poster så jag fick tillfälle att visa upp min forskning för alla kollegor och svara på deras frågor. Det var ett utmärkt tillfälle att få försvara och få kommunicera min forskning för en utbildad publik, men även få konstruktiv kritik och nya attackvinklar för att förhöja min forskning!

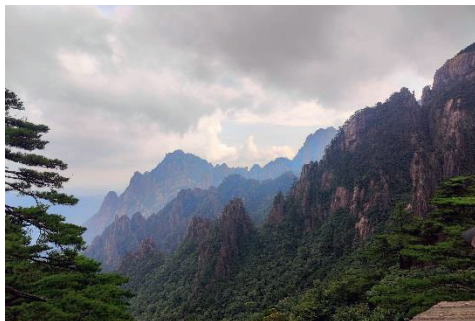
Shanghai Tower som är världens näst högsta byggnad tittade över oss under veckans gång, då konferensen hölls i samma område som Shanghai Tower är byggt, så vi hade en fin utsikt över skyskrapan från konferensen.

Utöver konferensen så fick jag uppleva Kinas helt otroliga matkultur, men även den överkliga naturen. Shanghais specialitet inom mat var dumplings fyllda med soppa och krabbstuvning, men också en form av BBQ med exotiska köttbitar.

Jag besökte även Shanghais historiska museum som visade allt från Shanghais uppkomst för tusen år sedan, med antika föremål i alla dess slag, vapen, utrustning för skörd samt gamla adliga kläder fram till Kinas kommunistiska revolution under tidigt 1900-tal.

Vid konferensens slut begav jag mig till västra Kina, Xi'an. Xi'an är Kinas äldsta stad, Sidenvägens startpunkt, och hem för Terrakotta-armén. Terrakotta-arméns historia är något jag alltid varit fascinerad över och att få se armén var en dröm som gick i uppfyllelse.

Efter det reste jag vidare till Huangshan för att vandra i de Gula Bergen, som var så vackra att man trodde att man var i en dröm med utsikt över Kinas landsbygd. Vid mitt besök i Gula Bergen bodde jag i Xi Di, en gammal by med UNESCO-bemärkning som visade hur man levde i Kina för flera hundra år sedan, omringat av ris-, te- och grönsaksfält vilket var en fantastisk upplevelse att få testa leva ett enklare kinesiskt liv.

Referat Mercy Ships

Jan-Åke Jönsson den 24 oktober

Vi fick en värdefull och rikhaltig (så innehållsrikt det nu kan bli på en timme) redogörelse för ett annorlunda sätt att använda fartyg på. Vi är ju vana vid att fartyg tillbringar merparten av tiden till sjöss, men de två lasarettsfartyg som tillhör **Mercy Ships** används ca 10 månader om året som sjukhus i hamnar i Afrika; just nu ligger *Global Mercy*, det nyaste fartyget, i Freetown i Sierra Leone och det något äldre *Africa Mercy* i Toamasina på Madagaskar.

Mercy Ships är en internationell hjälpporganisation, som tillhandahåller säker och kostnadsfri kirurgisk vård samt kirurgisk utbildning för sjukvårdspersonal i afrikanska länder. Detta är möjligt tack vare generösa donationer och givare världen över. **Mercy Ships** har informations- och insamlingskontor i 16 länder, och Sverige representerar också Finland och Åland.

De båda lasarettsfartygen har ett speciellt intresse för oss Skandinaver. *Global Mercy*, som är det modernaste man kan tänka sig ur både skeppsteknisk och sjukhussteknisk synpunkt, har konstruerats av Stena RoRo och Delta Marin i Finland. Stena RoRo är nog det rederi i världen som har störst

erfarenhet av ro-ro-fartyg, och man förstod på ett tidigt stadium att man skulle vända sig dit för att uppnå bästa tänkbara resultat. Stena RoRo ansvarade också för tillsynen på nybyggnadsvarvet på för Mercy Ships mycket generösa villkor. *Africa Mercy* har också skandinavisk anknytning. Hon seglade som *Dronning Ingrid* över Stora Bält ända tills bron blev klar. Därefter såldes hon till **Mercy Ships**, som byggde om henne till lasarettsfartyg. Ombyggnaden tog sex år, vilket ger en liten uppfattning av hur komplicerat ett sådant fartyg är.

Mercy Ships är en kristen organisation, men man kräver inte att de som jobbar ombord eller patienterna, som man tar emot, ska vara kristna. Man bedriver heller ingen mission ombord, utan alla som delar värderingen att alla människor har lika värde och som har relevant utbildning, kan prata engelska och är under 80 år, är välkomna ombord som personal. Alla som tjänstgör

ombord, både inom sjukhusdelen och den skeppstekniska delen är volontärer, dvs. de har ingen lön från Mercy Ships.

Afrika är en del av världen där behovet av kirurgiska insatser är enormt stort, speciellt söder om Sahara. Här hemma ser vi t.ex. inte särskilt många barn med gomspalt. Det är en missbildning som nästan är lika vanlig här, men i vår del av världen opererar man en sådan missbildning med en gång, till skillnad från många länder i Afrika, där föräldrarna inte har råd till sådana operationer. Där gör **Mercy Ships** – utan att det kostar ett öre för patienten – livsförvandlande insatser.

För att få bra kontinuitet i verksamheten är kortaste tjänstgöringstid två månader. Det är mycket vanligt att samma person regelbundet kommer tillbaka flera gånger för ny volontärtjänstgöring. En av de svenska sjuksköterskorna, som är ombord just nu, har varit volontär vid 20 tillfällen! Besättningen på *Global Mercy* uppgår till ca 475 personer och de kommer från 50-60 olika länder. Det är alltså en klart multikulturell besättning man har ombord. Jan-Åke demonstrerade detta genom att visa en bild på ett av de absolut viktigaste budskapen på

anslagstavlan i fartygscafét, och det var hur man beställer en kopp kaffe på 50 olika språk! Fika är viktigt oavsett vilken del av världen man kommer från.

Max antal patienter är 199 och det finns 6 operationssalar ombord så omsättningen av patienter är ganska stor. Man genomförde ca 3300 operationer under den senaste 10 månadersperioden.

Att använda fartyg som bas för ett sjukhus är mycket säkert och effektivt jämfört med att bygga ett landbaserat sjukhus i något av de länder där Mercy Ships opererar.

Vi fick en intressant redogörelse för det, inklusive vilka svårigheter det medför att på ett tekniskt och miljömässigt sätt vara redare för ett fartyg som mesta tiden ligger stilla vid kaj i en hamn, där infrastrukturen kanske inte får högsta betyg. Hur tar man om hand avfall, svartvatten och länsvatten? Hur kan man producera den mängd färskvatten som behövs? Hur klarar man nödvändigt underhåll i en hamn där inga landbaserade underhållsresurser är tillgängliga? Hur håller man bottenfärgen fräsch på ett stillaliggande fartyg i en hamn där vattentemperaturen är ca 30 grader?

Ja - frågorna är många, och Jan-Åke hann bara med att redogöra för en del av dem.

Avslutningsvis berättade också Jan-Åke att alla faktiskt kan bidra till att situationen för många av dem, som har behov av kirurgiska insatser, blir bättre t.ex. genom att vi sprider information om verksamheten och berättar om vilka fantastiska insatser både sjöfolk och sjukhuspersonal gör genom att någon gång tjänstgöra som volontär ombord.

Man kan ju också skänka en slant till verksamheten, och för den som tycker att det är den enklaste varianten gav han oss **Mercy Ships** Swish-nummer 9000 936, och talade också om att mer information om verksamheten finns att hitta på www.mercyships.se

Info från kansliet

Du vet väl att man nu kan gå in på SIKs hemsida utan inloggning? Det enda som inte längre är tillgängligt är medlemsförteckningen.

Böckerna med många bilder och berättelser om Kockums finns att köpa på kansliet till en kostnad av 150:-/styck.

Kontakta mig om Du är intresserad så kan vi träffas, titta på dem och kanske få till ett köp.

Om Du byter mailadress så vill jag gärna ha Din nya för att enkelt kunna nå Dig med information, främst vad gäller aktiviteter.

/Anita

SIKs styrelse 2024-2025

Ordförande *Sven Eriksson*
0709-88 83 85
se.one.de@gmail.com

Vice ordförande *Helge Ström-Olsen*
0705-54 41 10
hso@impentab.se

Ledamot - *Ola Krook*
0701 70 20 69
okrook@live.com

Ledamot - *Michael Palmgren*
0705-15 19 34
michael.palmgren@smkc.se

Ledamot - *Håkan Rylander*
0706-80 18 01
hakan.rylander@outlook.com

Ledamot - *José Ramirez*
0734-12 81 60
jose.ramirez@sweco.se

Ledamot - *Leif Sten*
0709-21 12 51
leif.r.sten@gmail.com

Ledamot - *Lars Tufvesson*
0737-23 60 69
lars.tufvesson@gmail.com

Adjungerad - *Gunnel Göransson*
0706-37 07 54
goransson040@gmail.com

Sekreterare - *Anita Reslow*
SIKs kansli
0709-46 04 04
sik@skanskaingenjorer.se

SIK-Aktuellt nr 4, november 2024

Organ för SIK
Malmöhusvägen 7 B, 211 18 Malmö

Tel: 0709-46 04 04

Bankgiro: 200-6955

Kansliet hålls öppet efter
överenskommelse per telefon

Mail:
sik@skanskaingenjorer.se

Hemsida:
skanskaingenjorer.se

Ansvarig utgivare *Sven Eriksson*
Tidskriften utkommer med 4 nr/år

Nedanstående företag stödjer Skånska Ingenjörsklubben

